

Культура мови як запорука успішної професійної комунікації

Геннадій Вознюк, Зоряна Куньч

Кафедра української мови, Національний університет “Львівська політехніка”,
УКРАЇНА, м.Львів, вул.С.Бандери, 12, E-mail: zorjana.kunch@gmail.com

The article emphasizes that increasing of linguistic culture provides a high level of communication that is the key to successful professional activity. It suggests the most important ways to improve personal language culture - the decalogue of speech culture.

Ключові слова – культура мови, професійна комунікація, шляхи вдосконалення особистої культури мови, декалог культури мовлення, норми літературної мови.

I. Вступ

Культура мови – це проблема, що так чи інакше наявна в кожній національній спільноті і стає предметом публічного обговорення та пильної уваги мовознавців і взагалі людей, небайдужих до виражальних можливостей слова або до престижу своєї мови. Адже літературна мова в усіх народів відрізняється від розмовної, “народної” і потребує постійного дбайливого догляду, культивування. Як справедливо зазначає Т.Б. Гриценко, “якщо людина володіє культурою мовлення, то про неї кажуть, що це людина розвинутого інтелекту і високої загальної культури” [1, с. 50]. Науковці переконливо доводять, що культура мови має велике національне і соціальне значення: вона забезпечує високий рівень мовленнєвого спілкування, ефективне здійснення мовних функцій, ошляхетнює стосунки між людьми, сприяє підвищенню загальної культури особистості та суспільства загалом, через культуру мовлення відбувається вдосконалення мови [2, С. 208–209].

II. Підвищення мовної культури як передумова успішної комунікації

Для багатьох категорій мовців підвищення власної мовної культури – це один із професійних обов’язків, зокрема й для керівників різного рівня, інженерів, службовців, чиє професійне життя пов’язане з комунікацією.

Пропонуємо **декалог культури мовлення**, тобто окреслюємо десять найважливіших шляхів вдосконалення особистої культури мови:

- Виробляти стійкі навички мовленнєвого самоконтролю й самоаналізу, пам’ятаючи відомий вислів Вольтера, що будь-яка чудова думка втрачає свою цінність, коли вона погано висловлена.
- Активно опрацьовувати навчальні матеріали з правопису, стилістики та культури мови, словники й довідники різних типів.
- Вивчати мовлення майстрів слова (письменників, науковців, ораторів, акторів), використовувати їхній досвід у власній практиці.

- Читати вголос (особливо прозові тексти) із дотриманням усіх аспектів нормативності (орфоєпії та наголошування), використовуючи при цьому сучасні технічні засоби, зокрема аудіо- та відеозаписи.
- Заучувати напам'ять художні та публіцистичні твори, що значно збагачує лексичний запас, дає змогу засвоїти поширені мовні конструкції.
- Насичувати пам'ять фразеологізмами, ідіомами, крилатими висловами, які дають змогу зробити своє мовлення яскравішим, точнішим, дотепнішим і навіть лаконічнішим.
- Виробити звичку говорити неквапливо, не ковтаючи слів, із логічними та виражальними паузами.
- Привчати себе до систематичного запису власних думок та спостережень, щоденникових записів, ведення хроніки тощо.
- Виробити звичку читати «із олівцем у руках», занотовуючи окремі фрази, афоризми, думки тощо, щоби згодом опрацювати їх.
- Не допускати, щоби цікаві літературні новинки оминали вашу увагу.

Висновок

Отже, сучасний висококваліфікований фахівець-інженер, покликаний вирішувати нагальні виробничо-технологічні проблеми, здійснювати науково-дослідний пошук з метою вдосконалення технологій, виконувати функції керівника колективу, не може обійтися без досконалого володіння всіма засобами мовного спілкування. Тому сучасна гуманітарна підготовка в негуманітарному вищому навчальному закладі має передбачати не лише вивчення української мови (за професійним спрямуванням), але й обов'язкове засвоєння низки інших дисциплін, які ставлять за мету навчити студента секретів мовної комунікації, дати йому навички підготовки виробничої наради, усного публічного виступу, формулювання тез наукової публікації, проведення зустрічі з діловими партнерами тощо. Зважаючи на те, що від культури мовлення безпосередньо залежить і культура та розвиток мислення, і культура спілкування, необхідно збільшити у вищих навчальних закладах обсяг викладання мовних дисциплін, доповнивши їх такими важливими складовими, як «риторика», «основи мовного етикету», «культура ділового спілкування» тощо і затвердивши ці курси як обов'язковий компонент для навчальних планів бакалаврської підготовки всіх вищих навчальних закладів України.

Література

1. Гриценко Т.Б. Українська мова та культура мовлення / Т.Б. Гриценко. – Київ: Центр навчальної літератури, 2003. – 268 с.
2. Іванишин В. Мова і нація / Василь Іванишин, Ярослав Радевич-Винницький. – Дрогобич: Видавнича фірма «Відродження», 1994. – 218 с.